

HOZZÁSZÓLÁS A „VIBRÁCIÓS ÁRTALOM MEGELŐZÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI” C. ELŐADÁSHOZ

Dr. CSANÁDY GYÖRGY üzemszakorvos
EVAG, Baja

A gemenci EVÁG-nál 4 éve 200 motorfűrészkezelő rendszeres, előzetes és időszakos orvosi vizsgálatát végzem az OMI és az ERTI módszertani útmutatása alapján.

A vizsgálatok *azonos* munkakörülményű, ártéri, ill. hegyi brigádoknál *csoportosan* történnek, egy napos adaptációs pihentetés után.

Tapasztalataim:

- ad. 1. Az ártalmak sorrendje megváltozott:
első a zaj-, második a vibrációártalom.
A zajártalom okozta halláskárosodás korai tünete, a C/5 csipke a dolgozók 60%-ánál észlelhető kisebb-nagyobb mértékben. (Légvezetéses szűrőaudiometriás vizsgálatot végeztünk, 500, 1000, 4000, 8000 Hz-en és 30%-nál 30—40 dB, 30%-nál 40—50 dB küszöb emelkedést észlelünk, nem mindig szimmetrikusan.)
A vibráció okozta korai elváltozások tüneti sorrendje: 1. ideg + ér, 2. ízület lett.
- ad. 2. Azoknál a brigádoknál, ahol az erdészetvezetők betartatják a korszerű EBEO-t, ott szignifikánsan javulnak a reverzibilis korai tünetek, és lényegesen lassulnak az irreverzibilis károsodások progressziói.
- ad. 3. A motorfűrészkezelők kritikus éve az ötödik év. Addigra eldől, hogy alkatilag alkalmas-e tovább fűrészelésre — egészségének maradandó károsodása nélkül — vagy nem.
- ad. 4. 1—10 éves motorfűrészkezelőink átlagos életkora 30 év, 70%.
10—20 éves motorfűrészkezelőink átlagos életkora 40 év, 20%.
20 éven felüli motorfűrészkezelőink átlagos életkora 50 év, 10%.
Nyugdíj korhatárt egy sem ért el eredeti munkakörében.

Összefoglalva, hiszem

- ha a szervezési megelőzés az expozíciós időt megtartatja,
- ha a műszaki megelőzés az iparági szinten ismert legkorszerűbb technológiát és karbantartást megtartatja,

- ha az egyéni megelőzésben az ERTI által kikísérletezett korszerű hallásvédő tokot, oktatással egybekötve kötelezővé teszik,
- ha az orvosi megelőzés az első években kiszűri az alkatilag nem megfelelő dolgozókat, úgy a zaj- és vibrációártalom okozta károsodások megelőzhetők, és fűrészelőink, koruknak megfelelő egészséggel érik el a nyugdíj korhatárt.
- Az előadásban említett finom diagnosztikai eljárások, tudományos szinten, megnyugtatóan segítik az országosan kiszűrt kétes esetek elbírálását, pletizmográfia, palestesiometria. A bőrhőmérséklet termisztoros vizsgálata a hidegvíz provokáció előtt és után a rutinvizsgálatoknál is elterjeszhetőnek látszik és objektívan is kiegészítené ezt az amúgyis sok szubjektív tényezőtől bizonytalan vizsgálatot.
- Létrejött a kórház-rendelőintézet üzem-szakrendelés hálózata. A szakrendeléseket — üzemszakorvosok hiányában — arra rábírható szakorvosok látják el, üzemi ismeretek nélkül. A tömegtájékoztatás kiemelt témája a rehabilitáció, sajnos annak orvosi és jogi feltételeinek ismertetése nélkül. Ezért felhívom a figyelmet, hogy a foglalkozási ártalmak korai tüneteit a szakrendelés az ill. üzemorvossal és ne a vizsgálattal közölje, mert már előfordult a visszafordíthatatlan, *téves*, rehabilitációs céltörekvés az arra hajlamos és becsületes dolgozóknál is.

HOZZÁSZÓLÁS „A VIBRÁCIÓS ÁRTALOM MEGELŐZÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI” C. ELŐADÁSHOZ

Dr. VINCZE ERZSÉBET
főigazgató h. főorvos
Kaposvár

Hozzászólásomban nem vitatkozni szándékozom az üzemegészségügyi témában elhangzottakkal, hanem inkább néhány problémára szeretném a figyelmet felhívni.

A vibrációs megbetegedések megelőzésében nagyon fontos az, hogy a gazdaságok az előzetes vizsgálatokra pontosan küldjék dolgozóikat. Azok a kísérleti eredmények, melyeket az ERTI óriási munkával produkált, és amelyhez szívből gratulálunk, a gyakorlat számára csak így bevezethető. Az alkalmas egyén helyes kiválasztása így válik lehetővé. Természetesen ez nem mond ellent az időszakos vizsgálatok szükségességének, valamint annak, hogy az új vizsgálóeljárásokat ekkor is alkalmazzunk kell.

Sajnos, a szükséges műszerek, melyek ugyan a gondos klinikai vizsgálatot nem pótolják, de nagyon jól kiegészítik — mint az előadásból is hallhattuk — nehezen hozzáférhetőek. Ennek főleg anyagi okai vannak. A beszerzéshez az üzemegészségügyi szolgálat a gazdaságok segítségét kéri.

A lokális vibráció okozta egészségkárosodásra a motorfűrészkezelőknél időben odafigyeltünk, de *nem vettük és még ma sem vesszük elég komolyan a zajt, mint munkahelyi expozíciót*, és ennek a műszaki, egyéni és egészségügyi megelőzésének lehetőségeit. Természetesen ismerem a gazdasági és munkaerő gondokat a gazdaságoknál, a kérdés elodázása azonban csak fokozni fogja a későbbiekben a problémát (kártalanítás, rehabilitáció stb.).

A kérdés megoldásában hangsúlyozni szeretném az új beruházásoknál és rekonstrukcióknál a tervezés és a gépek beszerzésének időszakában az akusztikai kérdésekkel való foglalkozást is. Tudom, akusztikai szakemberünk kevés, de az erdőmérnökök nagy része széles látókörű, jól képzett szakember, bízom benne, hogy e kérdésre is van megoldás, ha odafigyelünk. Az egészségügyi megelőzést illetően pedig előzetes hallásvizsgálat nélkül zajos munkahelyen ne foglalkoztassunk dolgozókat. Amennyiben eddig ezek a vizsgálatok nem történtek meg, keressék a gazdaságok a kapcsolatot az egészségüggyel, hogy e gondok is fokozatosan megoldást nyerjenek. Hangsúlyozom a fokozatosság elvét és az előzetes vizsgálatoknál a szigort, mert különben ez az elhanyagolt terület megoldhatatlannak tűnő gondokat fog eredményezni. Talán ma még nem késő.

Saját tapasztalataink alapján a Somogy megyei Üzemegészségügyi Szakrendelésen (5000 lég- és csontvezetéses küszöbvizsgálat) fül- orr- gégészeti vizsgálattal kiegészítve a dolgozók 25%-ánál találtunk halláskárosodást, szűrőaudiométerrel vizsgálva ez az arány 50%.

Tehát a pontos és részletes előzetes audiológiai szakvizsgálat és a rendszeres időszakos ellenőrzés, valamint az egyéni védőeszközök használata a zaj okozta halláskárosodások megelőzéséhez elengedhetetlenül szükséges a műszaki megelőzés mellett.